

Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek

Gedragscode op basis van artikel 25 Wet bescherming persoonsgegevens

Inhoudsopgave

1.	Considerans	3
2.	Begripsbepaling	3
3.	Omschrijving van de sector en toepassingsgebied	4
4.	Onderzoeksorganisatie als Bewerker en als Verantwoordelijke	5
5.	Principes gegevensverwerking voor Onderzoek	5
6.	Verwerking van Bijzondere gegevens	6
7.	Bijzondere vormen van verwerking van persoonsgegevens.....	7
8.	Beveiliging	7
9.	Rechten Respondenten	7
10.	Beroepscommissie.....	8
11.	Overige onderwerpen.....	8

1. Considerans

De VBO, Vereniging voor Beleidsonderzoek,
De VSO, Vereniging voor Statistiek en Onderzoek en
De MOA, MarktOnderzoekAssociatie.nl,
overwegende:

- dat de VBO, VSO en MOA als belangenbehartiger voor onderzoekers en onderzoeksorganisaties de bescherming van persoonsgegevens van groot belang achten;
- dat de normen en bepalingen in de Wet bescherming persoonsgegevens dienen te worden nageleefd bij het verwerken van persoonsgegevens;
- dat de Wet bescherming persoonsgegevens voor onderzoek specifieke normen en bepalingen kent;
- dat in deze gedragscode de normen en bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens bij elkaar zijn gebracht en nader zijn uitgewerkt;
- dat deze gedragscode geldt voor onderzoek voor alle media, schriftelijk, elektronisch of telefonisch;
- dat zorgvuldig dient te worden omgegaan met betrokkenen, de zogeheten Respondenten aan onderzoek;
- dat Respondenten een mogelijkheid moeten hebben, naast de mogelijkheden in de Wet bescherming persoonsgegevens, om de naleving van de gedragscode en de omgang met persoonsgegevens voor onderzoek te laten toetsen door een onafhankelijke commissie;
- dat de gedragscode voorziet in onafhankelijke Commissie;
- dat de gedragscode op 18 februari 2004 door het College bescherming persoonsgegevens is voorzien van goedkeuring voor 5 jaar;
- dat de gedragscode is geëvalueerd en is herzien;
- dat de herziene versie op datum X is voorgelegd aan het College bescherming persoonsgegevens en dat deze op x datum is voorzien van goedkeuring voor 5 jaar;

hebben de volgende gedragscode vastgesteld:

2. Begripsbepaling

1. Persoonsgegeven: elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
2. Verwerking van Persoonsgegevens: elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot Persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van Persoonsgegevens;

3. Bestand: elk gestructureerd geheel van Persoonsgegevens, ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze, dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is en betrekking heeft op verschillende personen;
4. Verantwoordelijke: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of het bestuursorgaan dat, alleen of tezamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van Persoonsgegevens vaststelt
5. Bewerker: degene die ten behoeve van de Verantwoordelijke Persoonsgegevens verwerkt, zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen;
6. Opdrachtgever: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat zelf Onderzoek uitvoert of opdracht verleent aan een Onderzoeksorganisatie om Onderzoek uit te voeren;
7. Respondent: degene op wie een Persoonsgegeven betrekking heeft;
8. Toestemming van de Respondent: elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de Respondent aanvaardt dat hem betreffende Persoonsgegevens worden verwerkt;
9. Verzamelen van Persoonsgegevens: het verkrijgen van Persoonsgegevens;
10. Bijzondere gegevens: Persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede Persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke Persoonsgegevens en Persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag;
11. Onderzoek: iedere vorm van kwantitatief en/of kwalitatief onderzoek met gebruikmaking van statistische of andere wetenschappelijke methodes waarmee wordt beoogd om over doelgroepen of populaties uitspraken te doen op niet-individueel identificeerbaar niveau.
12. Onderzoeksorganisatie: de organisatie of onderdeel van de organisatie die feitelijk belast is met het uitvoeren van het Onderzoek
13. Ontkoppelingsprocedure: de technische of organisatorische maatregelen die, bij herhaald onderzoek, worden getroffen om na het verzamelen van persoonsgegevens deze gegevens niet identificeerbaar te maken terwijl deze gegevens wel steeds betrekking hebben gedurende het Onderzoek op dezelfde persoon;
14. Wbp: Wet bescherming persoonsgegevens, Staatsblad 2000, nr 302;
15. Vrijstellingsbesluit Wbp: Het Vrijstellingbesluit Wbp, Staatsblad 2001, nr 250;
16. Beroepscommissie: de instantie die belast is met de behandeling van klachten tussen een Respondent en Onderzoeksorganisatie inzake de naleving van deze Gedragscode.

3. Omschrijving van de sector en toepassingsgebied

Deze gedragscode is van toepassing op natuurlijke of rechtspersonen, die zijn aangesloten bij de Vereniging voor beleidsonderzoek, Vereniging voor

statistiek en onderzoek of de Marktonderzoekassociatie. Deze gedragscode richt zich zowel tot natuurlijke en/of rechtspersonen die in opdracht van een Opdrachtgever Onderzoek verrichten als tot de Opdrachtgever zelf indien deze zelf Onderzoek verricht.

4. Onderzoeksorganisatie als Bewerker en als Verantwoordelijke

1. De Onderzoeksorganisatie die Onderzoek in opdracht van een Opdrachtgever verricht met een bestand van de Opdrachtgever, wordt aangemerkt als Bewerker tenzij uit de aard van de dienstverlening of de inhoud van de uitbestedingsovereenkomst anders blijkt.
2. De Onderzoeksorganisatie die Onderzoek verricht, al dan niet in opdracht, met een eigen bestand, wordt zelf aangemerkt als Verantwoordelijke.
3. De Onderzoeksorganisatie die Onderzoek in opdracht verricht en voor de uitvoering van dat Onderzoek een bestand aanschafft doet dit voor rekening van de Opdrachtgever. De Opdrachtgever wordt aangemerkt als Verantwoordelijke tenzij uit de aard van de dienstverlening of de inhoud van de uitbestedingsovereenkomst anders blijkt.
4. Als de Onderzoeksorganisatie behoort tot de organisatie van de Opdrachtgever, blijft de Opdrachtgever Verantwoordelijke voor het bestand.
5. De Verantwoordelijke zorgt voor melding bij het College bescherming persoonsgegevens van de gegevensverwerking, tenzij deze is vrijgesteld op basis van het Vrijstellingsbesluit Wbp.

5. Principes gegevensverwerking voor Onderzoek

1. Er worden niet meer Persoonsgegevens verzameld bij het uitvoeren van Onderzoek dan noodzakelijk voor het Onderzoek.
2. Persoonsgegevens worden niet langer dan noodzakelijk is in identificeerbare vorm verwerkt voor het Onderzoek.
3. Persoonsgegevens worden niet voor andere doelen verwerkt dan de doelstelling of doelstellingen van het Onderzoek waarvoor deze zijn verzameld.
4. De rapportage van Onderzoek zal nimmer gegevens bevatten die een individuele natuurlijke persoon kunnen identificeren, tenzij de ondubbelzinnige toestemming van de respondent hiervoor is verkregen. De respondent dient hierbij te worden geïnformeerd voor welke doelen welke, categorieën van, persoonsgegevens op identificerend niveau in de rapportage zullen worden opgenomen.
5. 1. Indien gegevens rechtstreeks worden verzameld bij de Respondent zal worden medegedeeld:
 - a) wat het doel is van het Onderzoek is;

- b) wie de Onderzoeksorganisatie is; en
 - c) als de Onderzoeksorganisatie een ander is dan de Opdrachtgever, desgevraagd, de naam van de Opdrachtgever.
2. Indien de Respondent daarom verzoekt wordt medegedeeld waar nadere informatie over het Onderzoek kan worden verkregen.
6. De Respondent wordt vooraf geïnformeerd over het gebruik van video- of audioapparatuur bij het uitvoeren van het Onderzoek, tenzij de Respondent reeds op de hoogte is of wanneer het gaat om het vastleggen van gegevens als persoonlijke werkaantekeningen noodzakelijk voor de uitvoering van het Onderzoek en het opstellen van de rapportage. Opnamen gemaakt met video- of audioapparatuur zullen nimmer onderdeel vormen van de rapportage, tenzij met ondubbelzinnige toestemming van de Respondenten van wie opnamen zijn gemaakt of wanneer de opnamen zodanig zijn bewerkt dat identificatie van een individuele natuurlijke persoon niet mogelijk is.
7. Indien de Opdrachtgever zelf of via een Onderzoeksorganisatie voornemens is om Persoonsgegevens te verzamelen op grond van eigen observatie zonder de Respondent daarvan op de hoogte te stellen, met uitzondering van eigen persoonlijke werkaantekeningen, zal de Opdrachtgever overeenkomstig artikelen 31 en 32 Wbp tijdig een voorafgaand onderzoek verzoeken door het College bescherming persoonsgegevens. Een dergelijk onderzoek kan niet starten voordat het College bescherming persoonsgegevens de verwerking rechtmatig heeft verklaard.
8. Bij langlopend Onderzoek naar dezelfde personen dient gebruik te worden gemaakt van ontkoppelingsprocedure om identificatie van individuele Respondenten bij rapportage te voorkomen tenzij dezelfde personen hun ondubbelzinnige toestemming hebben verleend voor hun deelname aan het langlopend Onderzoek.

6. Verwerking van Bijzondere gegevens

Het verwerken van Bijzondere gegevens voor Onderzoek is toegestaan indien zich een van de onderstaande situaties voordoet:

1. Het uitvoeren van Onderzoek waarbij Bijzondere gegevens worden verwerkt is toegestaan als de Respondenten hun uitdrukkelijke toestemming daarvoor hebben gegeven.
2. Het uitvoeren van Onderzoek zonder uitdrukkelijke toestemming van de Respondent waarbij Bijzondere gegevens worden verwerkt is toegestaan als:
 1. het Onderzoek een algemeen belang dient, en
 2. de verwerking voor het betreffende Onderzoek noodzakelijk is, en
 3. het vragen van uitdrukkelijke toestemming onmogelijk blijkt of een onevenredige inspanning kost, en

4. bij de uitvoering is voorzien van zodanig waarborgen dat de persoonlijke levenssfeer van de Respondent niet onevenredig wordt geschaad.
3. Het uitvoeren van Onderzoek zonder uitdrukkelijke toestemming van de Respondent waarbij Bijzondere gegevens worden verwerkt is toegestaan indien deze gegevens op een zodanige wijze worden aangeleverd aan de Onderzoeksorganisatie die het Onderzoek uitvoert, dat de gegevens een individuele natuurlijke persoon niet kunnen identificeren.

7. Bijzondere vormen van verwerking van persoonsgegevens

1. Het gebruik van een nummer ter identificatie van een persoon dat bij wet is voorgeschreven, wordt bij de verwerking van Persoonsgegevens slechts gebruikt ter uitvoering van de betreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald.
2. Een kind beneden de leeftijd van twaalf (12) jaar, tenzij een kind middelbaar onderwijs volgt, zal nimmer een Respondent zijn bij Onderzoek, tenzij wordt deelgenomen onder toezicht van of met instemming van zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger.

8. Beveiliging

De Verantwoordelijke en Bewerker die het Onderzoek verrichten zullen zorgdragen voor het nemen van organisatorische en technische maatregelen ter beveiliging van de verwerking, daarbij rekening houdend met de stand der techniek, de kosten en de aard van de te beschermen Persoonsgegevens.

9. Rechten Respondenten

1. Indien een Onderzoeksorganisatie als Bewerker een verzoek ontvangt om inzage, correctie of afscherming van Persoonsgegevens zal hij de Respondent doorverwijzen naar de Verantwoordelijke in casu de Opdrachtgever. Indien een Onderzoeksorganisatie zelf als Verantwoordelijke wordt aangemerkt van het gebruikte bestand dan zal zij zelf dienen zorg te dragen voor de afhandeling van het verzoek.
2. De Verantwoordelijke zal voor zover naar redelijkheid en billijkheid kan worden gevegd voldoen aan het verzoek van de Respondent.
3. Een Respondent kan met een beroep op bijzondere persoonlijke omstandigheden zijn Persoonsgegevens afschermen tegen verdere verwerking voor Onderzoekdoeleinden. Indien deze bijzondere persoonlijke omstandigheden van een hoger belang zijn dan de

belangen van de Verantwoordelijke zal een dergelijk verzoek worden gehonoreerd door de Verantwoordelijke.

4. Een Respondent die niet wenst deel te nemen aan vooraf onaangekondigd Onderzoek per spraak-telefoon kan zich hiertoe aanmelden bij het www.onderzoekfilter.nl.
5. Indien de respondent aangeeft in het geheel niet langer te willen worden benaderd voor iedere vorm van vooraf onaangekondigd Onderzoek per telefoon, wordt door de Onderzoeksorganisatie gewezen op www.onderzoekfilter.nl.
6. Opdrachtgevers en/of Onderzoeksorganisaties die Onderzoek per spraaktelefoon wensen uit te voeren zonder dat dit vooraf wordt aangekondigd zijn verplicht om het bestand te ontdebellen met het bestand van personen die hiervoor niet willen worden benaderd.

10. Beroepscommissie

Indien een Onderzoeksorganisatie in strijd handelt met de bepalingen uit deze Gedragscode kan de Respondent over dit handelen of nalaten een Geschil aanhangig maken bij de Beroepscommissie.

De werkwijze van de Beroepscommissie wordt geregeld in het Reglement Beroepscommissie.

11. Overige onderwerpen

Een ieder die bij een Verantwoordelijke voor gegevensverwerking of bij een Bewerker betrokken is bij het verwerken van Persoonsgegevens voor Onderzoek zal een geheimhoudingsverklaring ten aanzien van de betrokken Persoonsgegevens ondertekenen.